

گسترش تکنولوژی در به چالش کشیدن هنر از مفاهیم سنت گرایانه به مفهومی نو تأثیر تأمل برانگیزی داشته و تعامل بیشتری با هنر ایجاد نموده است. تا اینکه مرز بین هنرها از بین رفته و هنر شکل بینا رشته‌ای یافت. پیشرفت در سخت‌افزار و نرم‌افزار و کاربرد در هنرهای دیجیتال دریچه نوینی فرا روی هنرمندی گشود که همه چیز تحت کنترلش نبوده؛ لذا بسته به نوع تکنولوژی میزان شناخت او دگر دسی یافت چنانچه مخاطب نیز همگام با هنرمند مرحله جدیدی را تجربه می‌کند. دیگر به‌جای یک اثر هنری با یک سیستم هنری متشکل از هنرمند، برنامه، چیدمان و کنش فرد مواجه ایم. در این کلیت انضمامی که در بردارنده فرهنگ و نظام تکنولوژیک است، مخاطب و هنرمند در یک تبارشناسی زیبایی‌شناختی تلاش می‌کنند به آگاهی و درک تازه و معرفت شهودی حاصل از گفتگوی متقابل ابزار دیجیتال، تصویر و ذهن برسند. شهودی که تمام کلان روایت‌های تاریخی را با کد و رمزگان بازآفرینی می‌کند. لذا اثر هنری به‌مثابه زبانی درمی‌آید که مختصات مربوط به آن از منظر گفتار، نوشتار، تصویر، حرکات بدنی و تکنولوژی خوانش پذیر می‌شود. پژوهش حاضر باهدف دستیابی به دیدگاه‌های زیبایی‌شناختی هنرمند و مخاطب معاصر با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و با استناد به مطالعه اسناد مکتوب و میدانی که از طریق پرسشنامه محقق ساخته مبنی بر شناسایی معیارهای زیبایی‌شناختی حاصله از نظر خبرگان سعی در بازخوانی روابط جامعه‌ی تکنولوژیک و زیبایی‌شناختی هنر از طریق ابزار دیجیتال در دو جامعه مستقل شامل ۱۰۰ نفر هنرمند و ۳۸۵ نفر مخاطب به‌عنوان نمونه‌ای از کل جامعه معاصر دارد که از طریق پرسشنامه‌ای دیگری برگرفته از پرسشنامه خبرگان شکل گرفته است. نتایج حاصله از این بررسی حاکی از آن است که امروزه تولید اثر هنری در جامعه‌ای رخ می‌دهد که تکنولوژی و نظام سرمایه‌داری در آن فراگیر شده، در حقیقت هنر مبتنی بر ابزار دیجیتال به‌مثابه پلی میان زندگی در جهان واقعی و جهان مجازی چون هدایتگر عمل می‌کند؛ لذا با مفاهیم واقع‌گرایی مجازی و فرا واقع‌گرایی دچار تعریفی نوین شده که برآمده از رمزگان پیچیدگی ناشی از جامعه تکنوپولی است که بشر را به جدایی، سردرگمی و گیجی رسانده است. مخاطب معاصر رمزگان را دریافت؛ اما بعضاً با معانی آن ارتباط برقرار نمی‌کند. در این فرآیند به دلیل حضور تکنولوژی امر اجتماعی معنا و مفهوم خود را از دست می‌دهد و آنچه اصالت پیدا می‌کند ایده زیباشناختی است که معنا را در ذهن تولید می‌کند. ایده منشأ تفاوت بیان‌های هنری است که اشیاء را به صورت‌های گوناگون مجسم می‌کند. لذا در شرایطی که ایده اهمیت دارد ساختار فرمی و ابزار بیان اثر هنری در مرحله‌ای نازلی قرار می‌گیرند، حتی زیبایی رنگ می‌بازد؛ چون بعضاً اثری فیزیکی وجود ندارد و فقط رخدادی حاصل شده که از ایده‌ای زیبا و ناب برخوردار بوده است و چون طی شرایط زمانی و مکانی متغیر است، دیدگاه زیبایی‌شناختی مطلق بر آن حاکم نیست.

واژگان کلیدی: تکنولوژی، زیبایی‌شناسی، هنرمند، مخاطب، هنر دیجیتال، معاصر، سپهر زیست